

Gorazarrea Euskerazaleak Alkarteari

Mendebaldeko Kultura Alkarteak, Euskerazaleak Alkarteari oartu eutsen, ainbeste urteetan Euskeraren alde egiten eban onurazko lanagaitik saritu egin bear ebala.

Eta orretarako toki, eguna ta ordua emon eutsosan Egurrola tar Iñakiri.

EGUNA: 2.010ean Lorailaren 8an

ORDUA: 12'45 etan.

TOKIA: Bilbaoko Enparantza Barrian, Euskaltzaindiaren Aretoan.

Euskerazalearen aldetik: oneixek joan giñan:

Lendakaria: Barroeta ta Amorrortu tar Klaudio

Idazkaria: Atutxa eta Agirre tar Paul

Egurrola ta Madariaga tar Iñaki eta beste bazkide zintzo batzuk.

Izlaria: Larrea ta Beobide tar Anjel.

Eta **Mendebalde-taldekoak** esan eben orduan Euskaltzaindiaren Aretoan egon ziran itxaroten.

Mendebaldeko Lendakaria Barrutiatar Eneko Euskerazaleak Alkarteko Lendakari, Idazkari eta Izlariari deitu euskun maian ezarri gindezan. Eta beren aldetik aurkezpena egin da gero, Larrea ta Beobidetar Anjelek, labur baiña zeatz eta berak daukan atsegintasunagaz esan euskun **Euskerazaleak** Alkarteak edestian egin eta egiten dauzan lanak Euskeraren alde.

Ona emen Larrea tar Anjelen berbak:

Egunon guztioi.

Euskerazaleak Alkartetik, Iñaki Egurrolak zeatz-meatz, eskatu deust gorazarre au irakurtzea. Eta nik gustu andiaz orixe egingo dot.

Sortu barria zan Bilbaon **EUSKERAZALEAK ALKARTEA**, Euskerea Erabiltea bere elburu lez artu eban elkarte. Sortze ori 1967an izan zan.

Eta alkarre onen lenengo ekintza, ikastola, eskola eta ikastegi guztietan euskerea erabilteko eskaria egitea izan zan, irakaskintza-mailla guztietan euskera erabiltekoa.

Alkartearen elburuen barruan oso-osoan sartzan zan eskaria zan: Zelan lortu euskerea erabiltea ikastola ta eskoletan euskerea debekatuta egoala?

Eta ekintza orren barruan lenengo egin ebena, agiri bat zabaldu eta erritarren aldetik izenpetzea izan zan: Irurogei milla bizkaitarrek, geienak Bilbaotarrak, izenpetu eben agiri ori. Izenpetzailleen zenbakia ba-zan Madriden eragiña lortzeko bestekoa.

Izenpetze guztiak bear zan lez moltsotuta, bost liburu lodi osotzen ebezala, Madridera joan ziran **EUSKERAZALE** ameslari areik, orduko **EUSKALTZAINDIA** be izenpetzaille zala.

Madriden Lenengo Maillako Irakaskintzarako Arduradun zan Eujenio Lopezegaz egon ziran. Au galiziarra zan eta emendik joandako euskaldunak bere izakera ori artu eben kontuan aurkezkunde egin ebenean. Onela, gitxi gorabehera, berba egin eutsoen: “Zu galiziarra zara eta zalantza barik zure etxean galiziarren izkuntza erabiliko dozu”. Eta berak baietz esan ondoren onelan jarraitu eben: “Gu euskaldunak gara eta geure etxeetan euskerea erabili nai dogu, baiña ori ezin dogu lortu gure umeak ikastokietara doazenean erderaz berba egin bear dabelako. Orregaitik dakargu eskari au gure ikastokietan euskerea erabilteko eskaria, eta asko poztuke gintzakez eskari au onartuaizateaz. Gugaz batera agiri au izenpetzen dabe irurogei milla euskaldunek eta beste euskaldun asko eta askok”.

Arreta aundiaz entzun eutsen Eujenio Lopez jaunak eta ori lortzeko alegiña egingo ebala berbea emon be bai.

Olakoetan beti jazoten dan lez, ez da gauza erreza eskari arek noraiñoko indarra izan eban jakitea. Gero gauzak asko aldatu dira eta eskari ori be bete da,

zorionez, zergaitik edo agaitik. Baiña iñok ez dau ukatuko egoera aretan eskari ori oso egokia izan zala eta ondoren batzuk beintzat, zalantza barik, lortu ebazala: Bilbaotarren eta bizkaitarren ardurea bizkortu euskerearen alde jokatzeko, erakunde eginbearra argitu errien eskubideak eta onein artean izkuntza erabilteko eskubidea aintzat artu dagien, irakasleen buruak argitu eskubide au ikusten asi eitekezan, gurasoen gurariak bideratu euren eskubide au aldezten asi eitekezan eta, bear bada, lege-giroa bera aldatzeko bideak artzen asi.

Orain-arte esanekoagaz lotuta, barri edo albiste au aitatuko dogu: Madrid’ko ABC izparringitik artua da, 1968ko urrillaren 31koa eta alboan daukan laburpenak onelan diño, euskeratu ezkerok: “Euskaldunen izkuntza eskolara. Irurogei millak izenpetu dabe Euskaltzaindiaren eskariari indarra emonez, irakaskintza-mailla guztietan euskerea irakastea lortzeko. Idazki au Euskerea Erabiltearen Aldeko Alkartearen Batzordeak aurkeztu dautso, Lenengo Maillako Irakaskintzaren arduradun dan Eujenio Lopez jaunari”.

Orduan ez egoan euskera emoteko irakasle titolorik, au zelanbait konpontzeko, monitore tituloa edo emon zan eta **EUSKERAZALEAK ALKARTEKO** Xabier Peña eta Karmelo Etxenagusia izan ziran arduradunak. Aibat izan ziran jaso ebenak titulu ez ofizial ori baina konpromiso bategaz: etorkizunean Magisteritzako diplomaturera lortu bear ebela, eta geienak bete egin eben.

MENDEBALDE KULTURA ALKARTEA
2010

Beste alde batetik, zera esan bear da: Kili-Kili al-dizkariaren babes legala urte batzutan, Francoren denporan, egon zala EUSKERAZALEAK ALKARTEAREN eskuetan.

Euskerazaleak alkartearen argitalpenak

EUSKERAZALEAK ALKARTEAK ez dau inoz galdu bere elburura doan bidea: Euskerea erabilten laguntzea, Bizkai guztiari, baiña batez be Bilbao uriari.

Baiña zer egin euskerea erabiltea lortzeko? Irakurgai errezak argitaratu, iztegi labur eta errez bat eskuratu, euskera ez dakienari laguntzeko elizti edo gramatika erreza eta laburra eskiñi, euskera errezean idatziak diran ipuiñak apain-apain idatzi, giza-soiñean diran osagaien izenak liburu baten irudi ta guzti ipiñi, egunaren barruan eta toki bakoitzean erabili bear diran alkar-izkerak erderaz eta euskeraz liburu baten batu eta, zelan edo alan danaren laburpena dan elizti edo gramatika oso bat aurkeztu ikasi nai daben guztiak.

Oreixe dana egin dau EUSKERAZALEAK ALKARTEAK, iparra non dagoan agertzen dauan orratzari beti jarraituz, euskerea erabilteko erreztasunak eskintzen beti.

Amazortzi liburu dira gure Alkarteak argitaratu dauzanak. Guk amabi liburu aitatu doguz emen, bakoitza zelakoa eta zertarako dan agertuz:

1) Euskal irakasbide laburra (1.º maila)

Orixe da izen errezagoaz ezagutzen dogun Xabier Peñaren gramatika. Bearrezko gauza litzake Xabier Peñak Bilbaon euskerea zabaltzeko egin eban lana azaltzea, baiña gure elburua liburuak aitatutea dala kontuan izanik, itzi dagigun alde batera zeregin bearrezko ori. Eskertzekoa benetan, bera giputzatza izanik eta giputzak bizkaieraz berba egiteko ta idazteko gaiztasun aundiak izaten dabezela jakiñik, gizon aintzagarri onek Bilbaon egin eban lana.

2) Iniciación al estudio del euskera (azpi-izenburua: serie de lecciones preparadas por euskerazaleak, asociación para el fomento del vascuence, para: cursos radiofónicos, clases elementales o trabajo personal).

Ona emen beste ikasbide bat, Xabier Peñak eta Jose Antonio Montianok idatzia. Liburu txiki onek, 142 orrialde baiño ez dira, ez dauka zer galdurik.

3) Nora zoaz

Ona emen euskerea ikasteko beste bide bat, ikusiz eta pozik euskerea ikasteko asmoagaz idatzitako liburuak.

EUSKERAZALEAK ALKARTEAK, sariketa bat eratu eban euskerea ikasteko bide barri bat biltzeko eta saria orduan Bizkaiko Aurrezki Kutxa zanak eskiñi eban, 50.000 pezetako saria eta irabazle Goikoetxeatar Iñaki aita josulaguna izan zan. Eta 1969 izan zan argitaratu zan urtea.

Liburu onetan aurrerapide aundi bat aurkitzen dogu: Izkuntza irakasteko bide lez irudiak artzea.

4) “Ikas” iztegia

Alkartek argitaratu dauzan liburuen artean auxe izango da geien saldu dan liburua.

Iztegiaren egilleak Jose Antonio Montiano eta Jose Ramon Urkijo dira.

Ez uste izan, gero, iztegi aundi bat danik, ez dauka Azkueren edo Akesoloren iztegiak dauken lako elbururik, iztegi au ez da besterik euskera ikasten dabilleniari laguntzea baiño eta orretarako bear-be-arrezkoak diran itzak artzen dauz.

Aldean eroateko lako liburu txikia da. Guztiz 10.000 itz dakazela diño asieran eta itz orreik Bizkaieratik eta Gipuzkoeratik artuak dirala.

5) Alkarrizketa

Liburu lagungarria euskera ikasten asi diranentzat. Gramatika ondo menperatu dauanak laguntza aundia aurkituko dau liburu onetan.

Liburu au Abeletzek eta Xabier Peñak atarea da. Eta darabilen euskera, errikoa, garbia eta erreza da.

6) Giza-soiña

Goikoetxeatar Iñaki Aitak idatzitako beste liburu bat daukagu eskuetan. Itzaurrean Aita Iñakik berak ikastolen ugaritasuna gogoratzen dau eta liburu onek utsune bat betetzeko guraria dakarrela diñosku.

7) Aurtxo II

EUSKERAZALEAK ALKARTEAK argitaratua dogu liburu au be eta ez euskerea ikasi nai dabene elduentzat, izenak berak diñoan lez umeentzat baiño.

Liburua 1968an argitaratua da, Bizkaiko Aurrezki Kutxa laguntzaille dala, eta egilleak Muñoa ta Orbea tar Itziar eta Foruria ta Arteta tar Jose Erramon.

8) I, II eta III ingurraztiak

Euskerea irakasteko alegiñak egiten jarraitzen dabegure argitalpenak. **EUSKERAZALEAK ALKARTEAREN** elburu bat: Irakurgaiak euskerea ikasten eta erabilten laguntzeko dira.

9) Irakurgai errez politak (amairu irakurgai, bost liburutan)

10) Euskalerriko ipuiñak (I eta II)

Beobide tar Jose Luis aita karmeldarrak jarri dauz ipuiñak Bizkaiko euskeraz. Ipuñak idazle ospetsu-
engandiak artuak dira eta.

Ipuin liburu bi oneik ez dira umeentzat egiñak, baiña umeak irakurteko be egokiak dira. Irakurleak euskera dakienak eta obeto ikasi nai dabenak izan daitekez.

11) Yanoz elebarria

Zubiri tar Iñakiren elebarria da. Elebarri onetan euskaldunen eta akitaniatarren arteko artu-emonak aztertzen dira eta elebarri oso irakurgarria da, aspertu barik irakurten dana.

12) Urrats olerki-liburua

Paulin Solozabal olerkari ugariaren idatzia da. Bizitzako egoera ezbaridiñak dabezan olerkiak dira.

Euskerazaleak alkartearen urteroko ekintzak

Ipuin-sariketa:

Aurten osotu dogu 29 urte ekintza onetan. Urte guztietan lez eginda, Bizkaiko Foru Aldundiaren laguntza eta babesagaz, au izan da aurtengo leen saritua: Legarreta tar Asier.

Euskal Astea:

Ekintza onetan 32 urte bete doguz. Azken Euskeraren Astean berbaldiak izan dira nagusi.

Egutegia - Takoa bizkaieraz:

Lan au orain 35 urte inguru gabiltz egiten.

Irakaskintza:

Aurten bete dogu 42garren Ikastaroa Bizkaieraz, iru mailla eta alkarrizketa.

“ZER” Aldizkaria:

Ekintza au 1977. urtean asi ginen, orain dala 33 urte. Eta illero agertu da.

Euskerazaleak interneten

EUSKERAZALEAK ALKARTEAREN web-orrialdea: www.euskerazaleak.biz

Bizkaiko Foru Aldundiaren laguntzaz Web orrialdea bideratu genduan. Eta orri onen eukia auxe da:

- 1) ZER aldizkari guztiak katalogatuta dagoz zenbaki, artikuluko edo ta euren egilleak konsultatzeko moduan (360 aldizkari).

- 2) Andoni Urrestarazuren, “Umandi” ezizenez, Asmo-Iztegia be konsultatu leike. Umandik egindako 350.000 fitxak bildu doguz.

- 3) Liburutegiko sallean eskaneatuta daukaguz EUSKERAZALEAK ALKARTEKO partaide izandakoen ainbat lan eta idazki. Esaterako, Aita Lino Akesolo, Aita Santi Onandia, Agustin Zubikarai, Bixente Latiegi, Iñaki Zubiri, Martin Olazar, Paulin Solozabal eta abar.

- 4) Lengo urteetan “Bizkaierazko Tako”a argitaratu dogu BBKren diru-laguntzaz. Baiña urte onetan Bizkaiko Foru Aldundiaren laguntzaz.

Beste barik, eskerrik asko.

Angel Larrea Beobide

Oarrak. Larrea ta Beobidetar Anjel, Zeanurua (Bizkaia) jaioa da 1960 urtean. Filosofian eta Letretan doktorea (1.993), Historia espezialitatean, Deustuko Unibersitatean. Historiako Irkaslea da Arratia Igorre(Bizkai)ko Institutoan gaur egun.

Larrearen itzaldi ostean, Mendebaldeko Lendakari Barrutiatar Enekok tailugintza polit bat emon eutson Barroetar Klaudiori eta onek alaitasunezko umore onean, bertso batzukaz eskertu ebazan Mendebaldeko Alkartekoak.

Barroeta´tar Klaudiok bota ebazan bertsoak onek izan ziran:

**Bazkide izenean,
esker ugariak,
atsegiñak bai dira
olango sariak.
EUSKERAZALEAK dauz
asmo eder onak,
gaur ta aurrerantzean
egiztatzekoak,
tinko jarrai dagian
beti Bizkaierak.**

Onenbestez amaitu zan MENDEBALDE ALKARTEAK, EUSKERAZALEAK ALKARTEARI eskeñitako GORAZARREA..

**Bilbon, 2.010ko Maiatzaren 8a.
Idazkari: Atutxatar Paul.**